



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 661/2022
12.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Миролјуба Томића, Невенке Важић и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Бранислава Суботин, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 474/2018 од 31.10.2019. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 67/20 од 24.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.07.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 474/2018 од 31.10.2019. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 67/20 од 24.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К 474/2018 од 31.10.2019. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године. На основу члана 89а КЗ, окривљеном је изречена мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном ББ у трајању од три године под условима и на начин ближе описан у изреци пресуде. Истом пресудом окривљени је обавезан да оштећеној накнади трошкове заступања од стране пуномоћника у износу од 58.500,00 динара и да суду на име судског паушала плати износ од 20.000,00 динара, све у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Кж1 67/20 од 24.03.2020. године, делимичним усвајањем жалби окривљеног и његовог браниоца и допуне жалбе браниоца првостепена пресуда је преиначена у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је окривљеном, за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за које је оглашен кривим првостепеном пресудом, изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од једне године и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од четири године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, док су у преосталом делу

жалбе окривљеног и његовог браниоца и допуна жалбе браниоца окривљеног одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Бранислав Суботин, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе да је извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ или да исте пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, као и да бранилац окривљеног буде обавештен о дану одржавања седнице већа, сходно одредби члана 488. став 2. ЗКП.

Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијана правноснажна пресуда заснива на доказима на којима се по одредбама ЗКП не може заснивати и то на исказу сведока, оштећене ББ, датом на главном претресу одржаном дана 20.12.2018. године, која као привилеговани сведок пре испитивања није упозорена на право из члана 94. став 1. ЗКП, односно на право да у предметном поступку може да ускрати сведочење, с обзиром на то да је са окривљеним живела у ванбрачној заједници, која је у време испитивања овог сведока на главном претресу правно постојала у смислу члана 2. тачка 24. ЗКП, јер су у истој рођена заједничка деца, без обзира што је иста фактички престала да постоји. Према наводима захтева, наведени став одбране потврђен је и тиме што је у записнику о испитивању наведеног сведока пред Основним јавним тужиоцем у Новом Саду, констатовано да је оштећена приликом давања личних података навела да јој је осумњичени бивши ванбрачни супруг са којим има децу, због чега је тада и упозорена о разлозима за ослобађање од дужности сведочења из члана 94. став 1. ЗКП, које право није користила.

Бранилац у захтеву, даље, наводи да је повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, учињена и тиме што се правноснажна пресуда заснива на аудио материјалу који се налази на ЦД-у преслушаном на главном претресу пред првостепеним судом, који доказ је, према ставу одбране, прибављен на незаконит начин, односно противно одредби члана 16. ЗКП, јер је оштећена без знања и пристанка окривљеног као саговорника сачинила тонски запис вршењем кривичног дела неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. КЗ, имајући притом у виду да је окривљени негирао да је учествовао у наведеном разговору, а да је првостепени суд, иако нема стручно знање, само на основу своје оцене и исказа оштећене, извео закључак да се на спорном снимку чује глас окривљеног, одбивши предлог одбране да се одреди фонетско вештачење наведеног доказа.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 94. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да је од дужности сведочења ослобођено лице са којим окривљени живи у браку, ванбрачној или другој трајној заједници живота.

Према томе, однос из цитиране законске одредбе треба да постоји у време када сведок треба да да исказ.

Из списка предмета произлази да је ванбрачна заједница између окривљеног и оштећене у време испитивања оштећене у својству сведока на главном претресу дана 20.12.2018. године, престала да постоји, тако да оштећена није имала својство привилегованог сведока из ког разлога суд није ни био дужан да је пре испитивања упозори да је ослобођења од дужности сведочења, у смислу одредбе члана 94. ЗКП. Околност што су у ванбрачној заједници окривљеног и оштећене рођена заједничка деца, у ситуацији када окривљени више не живи са сведоком оштећеном у ванбрачној заједници, по налажењу овога суда, а насупрот наводима захтева, не указује да је оштећена лице које може да буде ослобођено од дужности сведочења у смислу члана 94. став 1. тачка 1) ЗКП, па су супротни наводи браниоца окривљеног оцењени као неосновани.

Следствено изнетом, а како из списка предмета произлази да је сведок оштећена ББ, на главном претресу одржаном дана 20.12.2018. године, испитана у складу са законским одредбама које се односе на испитивање сведока, то наведени исказ, по оцени овога суда, представља законит доказ који је могао бити коришћен у кривичном поступку.

Врховни касациони суд налази да су неосновани и наводи захтева да је аудио запис на ЦД-у снимљеног разговора који је вођен између окривљеног и оштећене, незаконито прибављен доказ на коме се пресуда није могла заснивати. Ово стога, јер из тонског записа снимљеног телефонског разговора од 22.08.2017. године произлази да је оштећена наведени разговор снимила да би документовала понашање окривљеног што је очигледно било познато и окривљеном који је то јасно потврдио обраћајући се оштећеној између осталог речима: „Снимај разговор, снимај шта год хоћеш“, па се захтевом неосновано указује да је оштећена неовлашћено тј. без пристанка окривљеног снимила телефонски разговор и да је наведени доказ прибављен на незаконит начин извршењем кривичног дела неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. КЗ.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неосноване наводе захтева браниоца окривљеног да је побијаном правноснажном пресудом повређен закон из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док, по оцени овога суда, бранилац окривљеног осталим наводима захтева, којима истиче да је погрешан закључак суда да се на спорном снимку чује глас окривљеног и да је било неопходно обавити фонетско вештачење тог доказа, оспорава садржину и доказну вредност наведеног тонског снимка, чиме указује да је у побијаној правноснажној пресуди чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, односно на повреду закона из члана 440. ЗКП, због

које окривљени преко браниоца не може поднети овај ванредни правни лек у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног неосновано указује и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истицањем да одредба члана 194. став 1. КЗ, последицу кривичног дела насиље у породици дефинише као угрожавање спокојства, телесног интегритета или душевног стања члана своје породице, а радњу кривичног дела одређује као примену насиља, употребу претње да ће напасти на живот или тело или дрско и безобзирно понашање, која радња мора довести до континуираног стања угрожености у коме се налази оштећени, па се, следствено томе, последица кривичног дела као његов битан елемент, мора утврђивати и у изреци пресуде описати, што у конкретном случају није учињено, због чега се, према ставу одбране у радњама окривљеног не стичу битни елементи кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим и осуђен побијаном правноснажном пресудом.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

По оцени овога суда чињенични опис дела дат у изреци првостепене пресуде садржи све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, и то како она која се односе на радњу извршења дела која се огледа у примени насиља, употреби квалификоване претње и дрском и безобзирном понашању у време, на месту и на начин ближе описаним у изреци пресуде, као и последицу кривичног дела која се састоји у угрожавању спокојства, телесног интегритета и душевног стања члана своје породице - ванбрачне супруге, оштећене ББ, која последица је у узрочној вези са предузетом радњом извршења, тако и оне које се тичу субјективног односа окривљеног према извршеном делу – урачунљивости, умишљаја и свести о забрањености свога дела.

Из изнетих разлога, по оцени овога суда неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости, бранилац, затим, истиче да се у конкретном случају може радити о два, а не о једном трајном кривичном делу насиље у породици како то погрешно закључује суд у побијаној пресуди, јер из исказа оштећене произлази да је окривљени радње са елементима насиља према њој предузимао у два наврата – 2013. и у августу 2017. године, који догађаји се, према ставу одбране, морају посматрати као засебне целине, па је следствено томе, у односу на радњу дела извршену 2013. године наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног.

Изнете наводе захтева, којима бранилац указује на повреде закона из члана 439. тачка 2) и члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 194. став 1. КЗ, прописано је да кривично дело насиље у породици чини онај ко применом насиља, претњом да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице.

Из цитиране законске одредбе произлази да је радња извршења овог кривичног дела одређена трајним глаголом, због чега се у смислу члана 112. тачка 30) КЗ, сматра да је дело учињено ако је радња извршена једном или више пута.

По оцени овога суда, из чињеничног описа дела датог у изреци првостепене пресуде произлази постојање континуитета радње извршења кривичног дела у временском периоду од 2013. до 22.08.2017. године, коју је окривљени предузимао у више наврата, на начин како је то детаљно одређено у чињеничном опису радње извршења кривичног дела, при чему је угрожавање спокојства, телесног интегритета и душевног стања оштећене последица свих описаних догађаја, тако да су радње окривљеног, по налажењу овога суда, правилно правно квалификоване као једно кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ.

Из изнетих разлога, оцењени су као неосновани наводи захтева браниоца окривљеног којима се оспорава правна квалификација кривичног дела и указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Како је у конкретном случају радња извршења дела предузета више пута, у којој ситуацији застарелост кривичног гоњења почиње да тече од дана извршења последње радње – у конкретном случају од 22.08.2017. године, то би, имајући у виду казну прописану за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ – казна затвора од три месеца до три године, у смислу одредби члана 103. став 1. тачка б) и члана 104. став 6. КЗ, апсолутна застарелост кривичног гоњења за то кривично дело наступила протеком дана 22.08.2023. године. Из наведеног произлази да су побијане пресуде и првостепена од 31.10.2019. године и другостепена од 24.03.2022. године донете пре наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења окривљеног.

С обзиром на напред изнето, Врховни касациони суд је наводе захтева којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, оценио као неосноване.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа - судија
Бата Цветковић,с.р.

